

ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Előzetes gyorsjelentés az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések PPV néhány eredményéről	313
Legionárius megbetegedések Spanyolországban	315
Fertőző betegségek adatai	315

Epidemiológiai Információs Hetilap

HAZAI INFORMÁCIÓ

ELŐZETES GYORSJELENTÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FERTŐZÉSEK PONTPREVALENCIA VIZSGÁLAT NÉHÁNY EREDMÉNYÉRŐL

Az Európai Bizottság által kezdeményezett, az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ (European Center for Disease Control – ECDC) által koordinált, az Unió valamennyi tagállamára kiterjesztett egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések **pontprevalencia vizsgálata (PPV)** hazánkban 2012. május 7-26. között zajlott. Jelenleg a betegadatok feltöltése folyik az OTH Szakrendszeri Információs Rendszer (OSZIR) PPV modulba.

A PPV-ben résztvevő intézményektől e-mail-ben kértünk tájékoztatást a vizsgálatba bevont betegek, a felderített egészségügyi ellátással összefüggő esetek és az antibiotikumot szedő betegek számáról.

A PPV-be – az ECDC által kiadott bevásztási protokoll szerint – kiválasztott 29 hazai aktív fekvőbeteg-ellátó intézmény vett részt. A résztvevő intézmények között voltak városi és megyei kórházak, országos intézetek, valamint egy orvosi egyetem. A PPV-t az ECDC által kiadott protokoll szerint, 14 894 betegre tervezték (a tervezett vizsgálatba bevonható betegszám minimuma 116; maximuma 1 408 volt). A valóságban a tervezett betegszám 68,64%-a, összesen 10 224 betegadat került felvételre. (A tervezetthez képest a vizsgálatba bevont betegarány minimuma 47,16%, maximuma 90,76% volt.) A PPV-be bevont alacsony betegarány utalhat az ágy-kihasználtság alacsony voltára, de éppen ellenkezőleg, a betegek gyors forgására is.

A vizsgálat során összesen 500 egészségügyi ellátással összefüggő fertőzést derítettek fel. (A PPV során két résztvevő intézmény nem derített fel kórházi fertőzést.) Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzési arány 4,89% (min: 2,02%; max: 20,00%; medián 4,76%). A hazai PPV során meghatározott kórházi fertőzési arány megfelel az ECDC (D.Monet, C.Suetens) által becsült egészségügyi ellátással összefüggő fertőzési aránynak (4%); ugyanakkor alatta marad a 2010-ben, 22 ország 63 kórházában végzett európai PPV pilot-vizsgálat eredményeinek (7,3%).

A vizsgálatba bevont, bentfekvő beteg közül 2 031 (19,86%) kapott antibiotikumot profilaktikus ill. terápiás célból kórházi vagy területen szerzett (behurcolt) fertőzés miatt. Két intézmény antibiotikum-felhasználása ezidáig nem ismert, egy intézményben az antibiotikum-felhasználási arány 0,56%. Az antibiotikum-felhasználás arányának minimuma: 6,57%, maximuma: 29,33%, medián értéke 22,34% volt. Az antibiotikum-felhasználás átlagos aránya (19,86%) szintén lényegesen alacsonyabb az európai PPV pilot eredményénél (38%).

A PPV adatok a The European Surveillance System-be (TESSy-be) történő feltöltésének határideje 2012. szeptember 30.; a vizsgálatban résztvevő kórházak eredményeinek visszacsatolása is ebben az időben várható. A hazai PPV minden részletre kiterjedő elemzésének bemutatására – a PPV ütemtervének megfelelően – az 5. Európai Antibiotikum Nap központi rendezvényén kerül sor.

Megjegyzés: *Ezúton is köszönjük a PPV-ben résztvevő kórházak vizsgálatot kivitelező munkatársainak, valamint kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerveinél dolgozó kollegák együttműködését, akik nélkül az első hazai PPV nem jöhetett volna létre.*

**A tájékoztatást adta: dr. Böröcz Karolina osztályvezető főorvos
OEK Kórházi járványügyi osztály**

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

LEGIONÁRIUS MEGBETEGEDÉSEK SPANYOLORSZÁGBAN

2012. június 4-ig összesen 25 személynél észleltek legionárius betegséget azt követően, hogy **Spanyolországban, Calpe városban** (Alicante tartomány) egy szállodában tartózkodtak. **Közülük hárman a szálloda alkalmazottai, akik 2011. december 20. és 2012. január 21. között betegedtek meg.** A **22** turista közül 16 angol, három spanyol, két francia és egy belga állampolgár, akik 2011. november 8. és 2012. május 2. között szálltak meg a szállodában. Az **első megbetegedés 2011. november 22-én, az utolsó 2012. május 11-én jelentkezett.** A betegek kora **52 és 86 év között** változott. A **diagnózist** két kivétellel minden beteg esetében **megerősítették** vizeletből történt **Legionella pneumophila 1-es** szerocsoport antigén kimutatással vagy **L. pneumophila 1-es** szerocsoport ellen termelődő specifikus ellenanyagok négyszeres vagy nagyobb arányú titer-változásával. A betegekből izolált törzset **Legionella pneumophila 1** szerotípusként (ST23) azonosították.

A szálloda környezetében egyéb potenciális expozíciós forrást (pl. hűtőtornyot) nem azonosítottak. A szállodát 2012. február 2-10. között bezárták pozitív kontroll vízvizsgálati eredmény alapján. A 2012. május 8-án elvégzett kontroll vízvizsgálatok alkalmával a szálloda hideg- illetve melegvíz-hálózatából vett minták negatívak voltak, azonban a szálloda fürdőjének vizéből **L. pneumophila** baktériumot mutattak ki. A fürdőt 2012. május 8-13. között bezárták.

Forrás: <http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/1206-TER-Updated-Risk-assessment-Legionnaires-Spain.pdf>

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2012. június 25. és július 1.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

A bejelentendő **bakteriális eredetű enterális fertőző betegségek** közül a **salmonellosisok** száma az előző héten regisztrálthoz képest majdnem a felére (56%), a **campylobacteriosisé** kétharmadára csökkent. **Rotavírus** által okozott gastroenteritidis fertőzés is lényegesen kevesebb került a nyilvántartásba, mint az előző héten.

A héten öt új **közösségi járványt** regisztráltak, tömeges megbetegedési számot egyik esemény kapcsán sem jelentettek.

Terület	Közösség	Exponáltak száma	Betegek száma	Kórházban ápoltak száma	Etiológia
Budapest	munkahely	15	2	0	folymatban, kardhal-minta: 3×10^5 coliform
Fejér	sporttábor	16	9	0	bakteriológia és rotavírus negatív, calicivírus folymatban
Győr-M.-S.	családi napközi	23	4	1	rotavírus
Jász-N.-Sz.	napközis tábor	41	27	10	calicivírus
Veszprém	sporttábor	38	12	1	calicivírus

Mezőtúron (Jász-Nagykun-Szolnok megye) június 26-án 27 fő betegedett meg **calicivírus**-fertőzés következtében. Az expozíciónak 41 fő volt kitéve, valamennyien egy iskolában szervezett napközis tábor résztvevői. Tíz beteg kórházi ápolásra szorult, állapotuk nem volt súlyos. A tünetek 24-34 órán belül jelentkeztek, jellemzően hányás, ritkán hasmenés és hőemelkedés fordult elő. A hirtelen kezdet felvetette az élelmiszer eredetű megbetegedés lehetőségét. A területileg illetékes KH Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság (ÉBÁI) által vett tésztaleves ételmintájából a laboratóriumi vizsgálat során 10^5 csíraszámú **B.cereus** tenyésztett ki. A főzőkonyha ellenőrzésekor tapasztalt számos szabályszegés miatt a konyhát bezárták. A vizsgálatra küldött hét székletminta bakteriológiai vizsgálata az NSzSz laboratóriumában negatív eredménnyel zárult, beleértve a **B.cereus** irányában célzottan vizsgált négy székletet is. Ez utóbbiak közül egy mintából – mellékleletként – **Staphylococcus aureus** tenyésztett ki. A székletminták virológiai vizsgálata mind a hét esetben **calicivírus-fertőzést** igazolt. Az epidemiológiai vizsgálat során kiderült, hogy az iskola konyhája 145 adag ételt készített, melyet a napközis tábor látogatóin kívül az érettségizők és a tanárok is fogyasztottak, **tünetek azonban kizárólag a táborba járó gyermekek körében alakultak ki**. A megbetegedett gyermekek közül két gyermek nem evett a gyanúsított levesből.

Az epidemiológiai vizsgálat adatai valamint a székletminták laboratóriumi vizsgálati eredménye alapján az NSzSz munkatársai az étel közvetítő szerepét kizárták. A kórokozó valószínűleg kontakt úton terjedt.

Ez előző héten ismertetett, **Szegeden június 19-26. között lezajlott területi S.Enteritidis járvány során – a legújabb adatok szerint – összesen 237 fő volt expozíciónak kitéve, 96 fő betegedett meg**, hét iskolás szorult kórházi ellátásra. A jelentés írásakor (2012.07.04.) már minden érintett meggyógyult. Eddig 20 beteg székletmintájából tenyésztett ki a **S.Enteritidis**. A törzsek fágvizsgálata folyamatban van. Az ellátást biztosító domaszéki konyha dolgozóinak széklet- és kéz tisztasági mintája negatív eredményt adott. A Csongrád Megyei KH ÉBÁI az élelmiszerbiztonsági szemlék alkalmával feltárt szabálytalanságok miatt a konyhát bezárta. Az NSzSz munkatársai kérdőíves módszerrel 202 főt kérdeztek ki. Az epidemiológiai vizsgálatok és a kikérdezés adatainak előzetes statisztikai értékelése alapján a 19-én ebédre fogyasztott „Eszterházy sertésszelet makarónival” a kórokozó terjesztésével gyanúsított étel. Az epidemiológiai vizsgálatba az OEK EPIET hallgatója is bekapcsolódott.

A héten **tíz akut vírushepatitist** jelentettek szemben az előző heti 12 megbetegedéssel. Öt főnél **HAV**, négyenél **HBV**-fertőzést igazoltak. Kapcsolat a betegek között nem ismert. Egy megbetegedés etiológiája még nem ismert.

A **légúti fertőző betegségek** járványügyi helyzete kedvezően alakult. A **scarlatina** megbetegedések száma közel negyedére (28%), a **varicella** bejelentéseké kétharmadára (70%) csökkent. A védőoltással megelőzhető betegségek közül a héten Veszprém megyében egy oltatlan 7 hónapos fiúgyermek rubeola megbetegedésének gyanúja került a nyilvántartásba. Pest megyéből egy védőoltásban nem részesült 33 éves nőbeteg **megerősített mumpsz** megbetegedéséről érkezett bejelentés.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül egy **meningitis purulenta** és két **meningitis serosa** megbetegedésről érkezett jelentés, etiológiájuk még tisztázatlan. Három **encephalitis infectiosa** – közülük egy **kullancs-encephalitis** – megbetegedést regisztráltak.

A **Lyme-kór** megbetegedések (61) száma az előző hetihez (57) képest kismértékben emelkedett.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

26/2012. sz. heti jelentés (weekly report)

(2012.06.25-2012.07.01.)

Betegség Disease	26. hét (week)			1 - 26. hét (week)		
	2012.06.25- 2012.07.01.	2011.06.27- 2011.07.03.	Medián 2006-2010	2012.	2011.	Medián 2006-2010
Typhus abdominalis	-	-	-	-	* 1	-
Paratyphus	-	-	-	* 1	-	-
Botulizmus	-	-	°	1	4	°
Salmonellosis	98	167	106	1702	# 2190	2079
Dysenteria	-	-	-	10	# 20	29
Patogen coli	-	●	●	18	●	●
Campylobacteriosis	130	114	130	# 2472	# 2444	2236
Yersiniosis	1	# 2	1	37	# 44	24
Rotavírus-gastroenteritis ¹	58	●	●	3265	●	●
Hepatitis infectiosa	10	3	7	# 240	# 154	195
AIDS	-	-	1	12	20	13
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	1	-	-	11	1	7
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	1	2	4	15
Scarlatina	20	36	49	1999	1968	2483
Morbilli	-	-	-	# 12	-	2
Rubeola	1	1	-	10	# 10	12
Parotitis epidemica	1	-	3	23	28	56
Varicella	663	628	748	# 25770	31348	34042
Legionellosis	-	3	1	18	20	11
Meningitis purulenta	1	2	5	# 162	152	137
Meningitis serosa	2	1	1	39	30	31
Encephalitis infectiosa	3	3	2	41	44	52
Creutzfeldt-J. betegség	-	-	-	19	14	14
Lyme-kór	61	44	59	454	414	387
Listeriosis	-	-	-	4	3	5
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	5	3	8
Ornithosis	1	-	-	17	11	9
Q-láz	2	1	1	24	25	9
Tularemia	1	1	1	12	18	10
Tetanus	-	-	-	2	2	2
Hantavírus-nephropathia	-	●	●	1	●	●
Vírusos haemorrh. láz*	-	-	-	2	●	●
Malária	-	-	-	# 3	# 3	4
Toxoplasmosis	1	2	1	46	# 77	57

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(●) Nincs adat - No data available

(¹) laboratóriumi vizsgálattal igazolt megbetegedések

A statisztika készítés ideje: 2012.07.03.

EMBERI ERŐORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

26/2012. sz. heti jelentés (weekly report)

(2012. 06. 25.-2012. 07. 01.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Campylo- bacteriosis	Rotavírus- gastroenteritis	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Rubeola	Meningitis purulenta	Meningitis serosa	Enceph. infectiosa	Lyme- kór
Budapest	15	22	3	3	3	88	-	-	-	1	5
Baranya	6	14	-	1	1	11	-	-	-	-	1
Bács-Kiskun	2	3	4	-	1	26	-	-	-	-	-
Békés	3	5	4	-	-	3	-	-	-	-	-
Borsod-A.-Z.	5	11	-	-	-	127	-	1	-	1	1
Csongrád	4	14	-	-	-	7	-	-	-	1	-
Fejér	5	7	2	1	-	23	-	-	-	-	1
Győr-M.-S.	13	5	9	-	2	64	-	-	-	-	1
Hajdú-Bihar	4	10	2	2	-	67	-	-	-	-	-
Heves	-	3	-	-	6	22	-	-	-	-	8
Jász-N.-Sz.	8	4	3	2	-	10	-	-	-	-	-
Komárom-E.	-	1	1	-	-	5	-	-	-	-	3
Nógrád	4	3	-	-	1	36	-	-	-	-	15
Pest	10	7	3	1	2	38	-	1	-	-	1
Somogy	2	2	10	-	-	32	-	-	-	-	10
Szabolcs-Sz.-B.	7	4	6	-	2	56	-	-	-	-	-
Tolna	1	5	2	-	-	13	-	-	-	-	-
Vas	-	1	5	-	1	5	-	-	-	-	2
Veszprém	8	8	-	-	1	20	1	-	1	-	4
Zala	1	1	4	-	-	10	-	-	-	-	9
Összesen (total)	98	130	58	10	20	663	1	1	2	3	61
Előző hét (previous week)	176	198	103	12	72	949	-	3	1	3	57

(+) Előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2012.07.03.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Epinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujsag@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Megbízott országos tisztifőorvos:
Dr. Paller Judit

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

ÁNTSZ OTH Kommunikációs főosztály Nyomda

Csoportvezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)